

Ekib Çalışması-XII

Sunum İzlencesi

- Liderlik
- Yönetmek-Liderlik Etmek Arasındaki Fark?
 - Liderlik Özellikleri
 - Karizmatik Liderlik?

Liderlik

- Liderlik, başkalarının davranışlarını etkileyebilme eylemi olarak tanımlanıyor (Stewart vd., 1999, s.97).
- Lider ise sonucu değiştiren kişidir (Baltaş, 2016a, s.123).
- Buna göre, resmi olarak tanımlansın ya da tanımlanmasın her örgütün ya da ekibin bir lideri olduğu varsayılmaktadır (Stewart vd., 1999, s.97).

Yönetmek-Liderlik Etmek Arasındaki Fark?

- Yönetim, bir kurumun amaç, değer ve hedeflerini saptama ve bunları gerçekleştirme; liderlik ise, bir yön belirleme, çalışanların o yönde ilerlemelerini motive etme sürecidir.
- Yönetim kavramı, bugünle ilgilidir. Vizyonun hayata geçirilmesini sağlar ve yapılması gereken işleri, amaçlara ulaşırken kaydedilen ilerlemeleri değerlendiren sistem ve süreçleri kapsar.
- Liderlik ise geleceğe yöneliktir. Liderler işlerin yapılma biçimlerini, vizyon oluşturulmasını ve bu vizyonu kurum içinde benimsetmek sürecinden sorumludurlar.

(Baltaş, 2016a, s.130).

Yönetmek-Liderlik Etmek Arasındaki Fark?

- Liderlik, kurum değerlerinin ve inançlarının farkında olmayı ve bunların geleceğe uygunluğunu araştırmayı gerektirir. Radikal değişiklikler ancak bu süreçte gerçekleşebilir.
- Yöneticilikte ise radikal değişiklikler değil küçük ilerlemeler olur.
- Sonuç olarak: Liderlik, bir vizyon oluşturma ve ilham verme sürecidir. Oysa yöneticilik içinde bulunulan süreçte karşılaşılan sorunların çözülmesiyle ilgili bir işlemdir.

(Baltaş, 2016a, s.130).

Liderlik Özellikleri

- Liderlerin en önemli özelliği HEYECAN yaratmasıdır. Liderlerin MESAJI vardır. Lider mesajını, diğer insanlar, liderini takip eder.
- Gerçek liderler için makam ya da mevkiinin önemi yoktur. Koltuklarını kaybetseler de lider olmaya devam ederler (Baltaş, 2016a, s.131).
- Liderlerin **analitik düşünme yetisine** ve **ortalamanın üstünde zekaya** sahip oldukları görölmektedir (Baltaş, 2016a, s.141).

Liderlik Özellikleri

- **Analitik düşünce:** bir durum veya bilginin; neyi, ne şekilde etkileyeceğini veya sonuçlarının neler olabileceğini görmektir. Göstergeleri:
 - Durumların neden ve sonuçlarını belirlemek için sistematik olarak analiz etmek,
 - Engelleri gerçekçi bir biçimde algılamak ve onlarla başa çıkabilmek,
 - Bir süreç içinde yer alan adımlar doğrultusunda düşünmek ve bir amaç veya görevi başarabilmek için neler gerektiğini analiz etmek (Baltaş, 2016a, s.141).

Liderlik Özellikleri

- **Kavramsal düşünce** de liderlerin etkinliğini artıran bir başka yetkinliktir. Yaşamda şu şekilde karşımıza çıkar:
 - Başkaları için açık olmayan bağlantıları görmek,
 - Başkaları için açık olmayan tutarsızlık ve karşıtıllıkları fark etmek,
 - Karmaşık durumlarda anahtar olayı veya hareketleri tanımlamak,
 - Nesnelere arasındaki benzerlik ilişkisini görmek (Baltaş, 2016a, s.142).

Liderlik Özellikleri

- **Bilgi toplamak:** Adımları;
 - Sistematik olarak pek çok kaynaktan bilgi almak,
 - Durumu görmek veya olayların fiziksel olarak içinde bulunmak,
 - Verilen bilginin görünen yüzünün arkasına geçebilmektir.
- Bilgi toplamak, etkin dinleme becerisinin, yargılamadan ve duygulara karşı çıkmadan yaşanmasıyla ortaya çıkar. Bilgi toplamada çekirdek yetkinlik budur. Yoksa kişi sadece duymak istediklerini duyacaktır.

(Baltaş, 2016a, s.143).

Liderlik Özellikleri

- **Kurumsal haberdarlık**, liderlerin en çok ihtiyaç duyduğu başka bir unsurdur. Bunun 3 boyutundan bahsedilmektedir:
 - Kurum içindeki yazılı yol, yöntem ve süreçlerin iyi bilinmesi,
 - Yazılı olan misyon, vizyon ve değerlerin fark edilmesi ve ne anlama geldiğinin sindirilmiş olması,
 - Kurumun sahip olduğu yazılı olmayan değerler sistemi ve zihin haritalarının farkında olunmasıdır.

(Baltaş, 2016a, s.144)

Liderlik Özellikleri

- **Liderlerin Duygusal Zekâsı/Olgunluğu (EQ):**
 - Duygusal zekâ ile ilgili liderlerde bulunması gereken **5 temel yetkinlik:**
 - Kendiyle ilgili farkındalık
 - Duygularını denetleyebilmek: Özellikle olumsuz duygularla başa çıkabilmek.
 - İnsanları motive edebilmek: Birlikte çalıştığı insanları harekete geçirebilmek
 - Empati gösterebilmek: Başkalarının duygularını anlamak ve hak vermese de kabul etmek.
 - Başarı yönelimi: Başarıya odaklanmış olmak. Sorumluluk üstlenip sonuca ulaşmaya kadar sebat etmek

(Baltaş, 2016a, s.146-7).

Karizmatik Liderlik?

- Karizma, en genel anlamıyla, karşılaşılan insanlarda duygusal heyecan yaratmak ve çarpıcı olmak demektir.
- Max Weber, karizmatik liderliği aşkınlık düzeyine taşıyarak, ayrıcalıklı, üstün güç ve niteliklere sahip kişiler olduğunu ileri sürmüştür.

(Baltaş, 2016a, s.131).

Karizmatik Liderlik?

- Karizmatik insanların davranışlarına ilişkin yapılan araştırmalarda elde edilen bulgulara göre karizmatik insanların özellikleri en güçlüden en zayıfa doğru olmak üzere şu şekilde sıralanmaktadır:
 - Alışılmamış davranışlar göstermek,
 - Kişisel risk almak,
 - Geleceğe dönük vizyon sahibi olmak,
 - Kendilerini izleyenlerin ihtiyaçlarına duyarlılık,
 - Köklü deęişim için harekete geçmek,
 - Şartları gerçekçi olarak değerlendirmek,
 - Kendini güçlü bir şekilde tarif etmek,
 - Statükoyu deęiştirmek için mücadele etmek.

(Baltaş, 2016a, s.154).¹³

Kaynakça

- Baltaş, Acar (2016a), *Ekip Çalışması ve Liderlik*, 15. Basım. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Stewart, Greg L., Manz, Charles C. ve Sims, Henry P. (1999). *Team Work and Group Dynamics*. New York: John Wiley & Sons.